గోడల్లేని జైలు

శ్రీభాగు

బొమ్మ: శ్రీ బాపు

పదిహేవేళ్ళ క్రిందట, కొండలతో, అడవులతో పీచుపీచుమంటున్న ఆ ప్రాంతంలో ఇప్పుడో మహా నగరం వెలసింది! ఆ చివరి నుండి, ఈ కొసదాకా, వందలాది విద్యుద్దీపాలు, రాత్రిని పగటి క్రింద మార్చేస్తున్నాయి. ఆనకట్ట మీది నుండి, కృష్ణవేణి దిగువకు దూకి, చిద్రుపలు చిద్రుపలై, తుంపరులుగా మారి: ఇంతెత్తున ఎగసి పడి, తిరిగి పేర్చి, మడులు తిరుగుతూ. ముందుకు పరుగెత్తుతున్నది. ఆనకట్టకు ఎగువన జలాశయం, మసక మసగ్గా కొండలు; లైట్లకాంతి అలలమీద పడి ముక్కలయి, లియించ పోవడమూ చిత్రమైన అనుభవం!

తనిక్కడకు బదిలీ అయినట్లు తెలిసిన రోజున సూర్యారావు అక్షరాలా భయపడ్డాడు. తనకేవో సదుపాయాలూ, సౌకర్యాలూ లోపిస్తాయని కానే కాదు. అరవై మంది ఖైదీలను అజమాయిషీ చేయాలి. వారిచేత పని చేయించాలి; వారు పారిపోకుండానూ చూడాలి. ఖైదీలకిది గోడల్లేని జైలు— కానీ తను మాత్రం, ఈ ఖైదీల మధ్య ఖైదీ అయ్యాడు.

కావచ్చుగానీ — ఈ ఆరుమాసాల కాలంలోనూ, తను అరవై సంవత్సరాల అనుభవాన్ని సంపాదించాడు. ఒక్కో ఖైదీగాథ వింటుంటే, గుండెలు అవిసి పోతున్నాయి. కావడానికి అందరూ నేరస్థులే! కానీ. ఏ ఇద్దరి నేరస్థులకూ పోలికలేలేవు. నేరాన్ని తప్ప, ఆ నేరం చేయడానికి వెనుక గల పరిస్థితులను గ్రహించేటంత విపులంగా— న్యాయశాస్త్రం లేక పోవడం, దౌర్భాగ్యమే! చేసిన తప్పుకు శిక్ష ననుభవించడాన్ని తనూ కాదనడు. కానీ — ఏ తప్పూ చెయ్యని వారు —ఖైదీలుగా మగ్గిపోతున్నారు.

తన గుండెను పట్టి పల్లార్చుతున్నవి ఇటువంటి సంఘటనలే!

సూర్యారావు ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఖైదీల కాంపు గేటు దగ్గర, ఏదో నీడ కదులాడుతున్నట్లనిపించింది. ఒక్కసారిగా నెత్తురంతా తలలోకి ఎగజిమ్మినట్లుగా గిజగిజ లాడిపోయాడు సూర్యారావు. కొంపదీసి, ఏ ఖైదీ అయినా పారిపోవడం లేదుగదా! ఛరాలున లేచి, నాలు గడుగులు ముందుకేశాడు. గేటుదగ్గరి నీడ గేటును తీసి, రోడ్డుమీది కొచ్చింది. సూర్యారావు ప్రాణాలు, పైపైనే ఎగిరిపోయాయి. ఒక్క పరుగులో వెళ్ళి, అమాంతం వాణ్ణి వాటేసుకొంటే! 'పట్టుకోండి పట్టుకోం' డంటూ బిగ్గరగా అరిస్తే!!

నీడ క్రమంగా, సూర్యారావుకేసే వస్తున్నది. మధ్య, మధ్య ఆగి—అటూ ఇటూ చూస్తున్నది. ఎరిగిన ముఖా లేవీ లేకపోతే —ఉడాయిద్దామనేమో! రోడ్డు దిగి, కొండల్లోకి పారిపోతే, వాణ్ణి పట్టుకోడం తన వల్ల కాదు.

సూర్యారావు నెత్తురుకు తిమ్మిరెక్కినట్లయింది. చొక్కా చేతులు మడిచి గబ గబా ముందుకు పోగాడు. జీబురు జుట్టు ఆనందం — అతని దగ్గరనే వచ్చి అల్లంత దూరంలో నిలబడ్డాడు.

'మీరీడున్నారా దొరా!' అన్నాడు ఆనందం, రవంత ఆదుర్దాగా! 'తమర్ని గదికాడ ఎతికినానుండీ! తల్పులు—బారా బాటకంగా తెరిసున్నాయండీ! ఏందా ఈ సిత్రమనుకుంటూ—వొకేల — యాడగానీ ఉండారేమో నని—యెతుక్కుంటున్ననుండీ!'

సూర్యారావుకు పట్టిన చెమటలు, ఆరిపోయాయి. రోడ్డుదిగి, నీళ్ళవెంపుకు తిరిగి కాళ్ళు బార్లజాపి, చేతులు వెనక్కు చేర్చి, జారగిల బడ్డాడు.

ఆనందాన్ని 'కూచో' మన్నాడు. అతను రెండడుగులు వెనక్కు వేసి, చదికిలబడి

సూర్యారావుకేసి చూశాడు...

'తనెందుకో—నన్ను కనిపియ్యమన్నారంటగా బాబయ్యా?' అన్నాడు ఆనందం.

ఓక్షణం ఆలోచించాకగానీ, సూర్యారావుకు, తనెందుకు ఆనందాన్ని రమ్మన్నదీ జ్ఞాపకం రాలేదు. సన్నగా నవ్వి చేతిలోఉన్న మంటిబెడ్డను నీళ్లల్లోకి విసిరాడు.

'ఇందాక రిజిస్టరు చూస్తుంటే—నీపేరు కనిపించింది. మరోవారం రోజులకల్లా, నీశిక్ష పూర్తవుతుంది. ఆసంగతి చెబుదామని!'

'ఇంకా వారమేనా ఉంది బాబయ్యా!' అన్నాడు ఆనందం తలొంచుకొని.

అతనుగానీ, తన శిక్షాకాలాన్ని గుర్తు చేసుకొంటున్నాడేమో ననుకొన్నాడు సూర్యారావు.

ఓపావు నిమిషం ఆగాక—

'నిన్నో విషయం అడగాలని, చాలా రోజులుగా అనుకొంటున్నాను ఆనందం!'

ఆనందం మెల్లగా తలెత్తాడు చొక్కా అంచుతో కళ్లు తుడుచుకొన్నాడు.

'ఆరు మాసాలుగా నిన్ను చూస్తున్నాను. ఇక్కడున్న ఖైదీలందరిలోకీ నువ్వు మంచివాడివని, నా నమ్మకం. తోటి ఖైదీలు కూడా 'నువ్వు దేవుడి' వన్నారు. అవునా మరి—నీవంటివాడు—ఆ పాడుపని ఎందుకు చేసిందీ నాకు అర్థంగాలేదు.'

ఆనందం ఏడుస్తున్నాడు.

'నిజం చెబుతున్నాను బాబయ్యా! ఆ పాములు నేను తగలబెట్ట లేదండీ!'

విషయం మార్చడం మంచిదనుకొన్నాడు సూర్యారావు. అందుకని, ఊరూవాడా, పొలంపుట్రా గురించి అడిగాడు

'నాది నాయుడు పాలెం బాబయ్యా!'

సూర్యారావు గుర్తుక్కుమన్నాడు. నాయుడుపాలెం తనకూ తెలుసు తన అక్కా, బావా, సుందరం, అక్కడేగా ఉన్నదీ! పెద్దచెరువూ, చుట్టూరా మర్రిచెట్లూ, వేణుగోపాలస్వామివారిగుడీ, మెట్లకెదురుగా పోలీసు స్టేషను, ఇంకోమూలన సత్రవూ, తను చిన్నప్పుడు మర్రిచెట్లమీద కోతికొమ్మచ్చులాడుకోవడం కొండమీద మల్లేశ్వరస్వామివారిగుడీ, తంగేడు పొదల్ని దాటుకొంటూ, తనూ సుందరమూ కొండెక్కి, కోనేట్లో ఈతకొట్టడమూ; ఎంత మంచిరోజులవి!

ఆనందం గుటకలు మింగి, సూర్యారావు కేసి చూశాడు.

'ఊఁ చెప్పు వింటున్నాను' అన్నాడు సూర్యారావు, పాతజ్ఞాపకాల తెరలను తొలగించుకొంటూ.

* * *

జిల్లాబోర్డులున్న రోజుల్లోనే ఆ వూరివాళ్లు స్కూలు తెప్పించుకొన్నారు. ఆసుపత్రి పెట్టించుకొన్నారు. డొంకల్ని వెడల్పుచేసి, కంకరరోడ్లు వేయించుకొన్నారు. పెదకాపు అప్పయ్యగారు తూర్పుబజారుకు నాయకుడు నరసయ్యగారు పడమటిబజారుకంతా పెద్ద రైతు.

నకిలేశుగాడు చాలాకాలంగా అప్పయ్యగారి కమతంలోనే ఉన్నాడు. అరక్కట్టడం ప్రారంభించిందికూడ వారి పొలంలోనే! అప్పయ్యగారికి వ్యాపకాలు జాస్తి. వ్యవసాయమంతా నకిలేశుగాడి కప్పగించి, అప్పయ్యగారు నిశ్చింతగా ఉండసాగాడు.

నకిలేశుగాడయినా, తను జీతగాణ్నని ఒక్కనాడూ అనుకోలేదు. రాత్రింబవళ్లు సొంతపనులుచూసుకొన్నట్లేచేశాడు. బస్తాలుతెచ్చి, మెట్టుగట్టి, తలగుడ్డ దులిపి, భుజాన వేసుకొని, మునగ చెట్టు మొదట్లో కూచుంటే, అప్పయ్యగారి భార్య గ్రహించి, మానెడో, అడ్డెడో పై గుడ్డలో పోసి పంపించేది.

ఉన్నరోజున కడుపు నిండా తిన్నాడు లేని రోజునే గటక తాగి, 'అమ్మోరి గుడికాడ,' లిల్లాయి పాటలు పాడాడు.

ఏ మాటకామాటే చెప్పుకోవాలి, లచ్చావ్ గూడా గొడ్డులాగా పని చేసేది. తొలకరి మళ్లగానే, గడ్డి గుడ్డ నెత్తి నేసుకొని చీకటితో, గనాల మీదికి పోతే, మధ్యాహ్ననికల్లా ఏనుగంత మూటేసు కొచ్చేది. ఏ రైతు ఇంటి దగ్గరో వడేసేది. ఇన్ని మిరపకాయలో, ఇంత ఉప్పు గోంగూరో, కొరివి కారపచ్చడో తెచ్చుకొనేది. ఎండాకాలం, పుల్లా పుటకా ఏరి, పొయి కింద బాధ తప్పించేది. కోతలయ్యాక పరిగ ఏరడానికి పొయ్యేది'

ఆనందంగాడికి రెండేళ్లొచ్చిందాకా, లచ్చావ్ ఎటు కదలడానికీ వీల్లేక పోయింది. అప్పటికీ ఉండబట్టలేక — తొలక లేరడానికో, కాయకొట్టడానికో — చంటాణ్ని కూడా తీసుకొని పోతూ ఉండేది.

_ ఇంతగా విరగదీసుకొన్నా—సంవత్సరంలో సగం రోజులు, ఖాళీగానే ఉండాలిసొచ్చేది. ఆ బెట్ట రోజుల్లో గూడెం, గూడెమంతా—ఆవురావురుమని పోయేది. గూడెంలో ఉన్న పదిమంది పెద్దవాళ్లూ కూడబలుక్కొని, ఏ పెద్ద రైతునో, బతిమాలీ, బామాలీ —పదిబస్తాల గింజలు తెచ్చుకొని—కాలం వెళ్ల బుచ్చుకొనేవారు. బెట్ట రోజుల్లో అప్పులిచ్చిన రైతుల బాకీలు — సగానికి సగం కూలీకి వమ్ము చేసి — చెల్లుబెట్టాలి. ఆ షరతుమీదనే, రైతులు అప్పులిస్తారు. అందు కొప్పుకొనే, గూడెం వాళ్లూ గింజలు తెచ్చుకొంటారు.

కొడుక్కన్నా నాలుగక్షరం ముక్కలు చెప్పింతామని నకిలేశు చాలా తంటాలు పడ్డాడు. అయినా వీలు పడింది కాదు. గూడెంలోనా—అప్పటికింకా స్కూల్లేదు. పోనీ ఊళ్లో ఉన్న స్కూలుకు పంపుదామంటె — అప్పయ్యగారు జ్ఞాపకం వచ్చి వణికిపోయాడు నకిలేశు.

అదీగాక—వాణ్ణి కూడా ఏ 'అయ్యా' దగ్గరో పడేస్తే, వాడి పొట్ట వాడే పోసుకొంటాడు. బళ్లోకి గిళ్లోకి పంపుతే—బరువంతా తనే మొయ్యాలి. పొట్టకే అస్తుబిస్తుగా ఉంటే—వాడి పలకలు, పుస్తకాలు మంచి మంచి గుడ్డలు, ఇవన్నీ తనవల్ల అయ్యే పనులేనా!?

బీట్లో గొడ్లు మళ్లెయడం అయిపోయి, ఆనందంగాడు చాలు పట్టే ఈడు కొచ్చే నాటికి, నకిలేశు పూర్తిగా కుంగిపోయాడు. ఇదివరకు, అరవై మానికల ఉక్కటాన్ని అమాంతం లేపి, పెండెకట్టేవాడు. ఇప్పుడు, ఖాళీబండి పోలెత్తాలంటేనే ఎగశ్వాస పుట్టుకొస్తున్నది.

'ఇక నా పనయిపోయిందే వాసేవ్!' అన్నాడొకరోజున నకిలేశు; మంచమంచం మీద వెల్లకితలా పడుకొని.

ఆ మొన్నాడే అప్పయ్యగారు, వాడికో జత కొత్త పంచలిచ్చి కమతంలోంచి పంపించాడు.

ఇది జరిగిన రాత్రే నరసయ్యగారు, గూడెం దగ్గర చిట్టికేశ్వరం చెట్టు దగ్గర నిలబడి, ఆనందానికి కబురు చేశారు. తన కమతంలో కొస్తే, అప్పయ్య ఇచ్చేదానికన్నా నాలుగుబస్తాలు ఎక్కువిస్తానన్నారు. తన పొలం తాళ్ల దగ్గరే ఉన్నదన్నారు. పోలాన్నానుకొనే బీడు

కోడల్లని పెళ్ళి

కూడా 'ఉన్నదున్నాదిగా

'నువ్వే గొడ్డునో గోడనో కొనుక్కోరా! (?) కావాలంటే నేను అప్పిస్తాను తీసుకో. నా గొడ్డుతోటాపాటే దాన్ని, నా పిల్లల్ని మేపుకో. నేను కాపనను. మీ అయ్య పిల్ల పెళ్ళి గిళ్ళి చెయ్యాలంటున్నాడు. ఖర్చులు నేను పెట్టుకొంటానని చెప్పు... రేపు మంచిరోజు. పొద్దుప్రొద్దుటే కొత్త పంచలు కట్టుకొని, పెళ్ళి చేయిస్తాను గని.'

'మా అయ్య నిజంగా దొరా!' అన్నాడు ఆనందం.

నరసయ్యగారు ఓ నిమిషం ఆలోచించి, ఇక పట్టుమట్టుకొని, ఆ పాయరోల ఆలంభంమీదకి విసిరేశారు.

'ఏమేరా నీ ఇష్టం!' అన్నారు నరసయ్య. జాగ్రత్తగా అనుకొన్నారు. నీకా అంత [illegible] ఇచ్చారు, [illegible] చెప్పి పంచలు కొట్టుకెళ్ళు. అది నీకిచ్చి పెళ్ళించాను.'

ఆర్నెల్లు ఆనందానికి నిద్ర పట్టలేదు. [illegible]

[illegible]

నరసయ్యగారి మనసంతా ఆనందంగాను [illegible] పోయారు. ఆ మాటలు [illegible] రాజుపోయేసుకోవడం కోసం, [illegible] నరసన్న వాడిలాగా వెళ్ళారు. [illegible] చిగురించారు.

అప్పయ్యగారు [illegible] కళ్ళమ్మట [illegible] పెరిగాయి.

[illegible] ఎన్నికలు రానే వచ్చాయి. [illegible] మీద [illegible] మాట్లాడుకొన్నారు. [illegible] ఎన్నికలు జరిపితే బాపుంటుందన్నారు. కానీ [illegible] ఆ పార్టీలో [illegible] తేలలేదు. అప్పయ్యగారొక [illegible] కొమ్మెక్కు నరసయ్యగారు [illegible].

సాయంత్రానికల్లా గ్రామం రెండు [illegible] చీలిపోయింది. ఎవరి మనుష్యుల్ని వారు [illegible] చేసుకొన్నారు. ఇద్దరూ డబ్బు మూటలు విప్పేసి కూర్చున్నారు.

నరసయ్యగారు ఐదొందల రూపాయలు ఆనందానికిచ్చి గూడెంలో పంచి పెట్టమన్నారు.

'ఈ నెలరోజులలా—పని గిని జాంతానై, మీ వాళ్ళందరినీ కలుసుకోరా! ఇంటికి ఏది కావాల్సిన పడేయ్. గూడెం వోట్లన్నీ మన పాడికే పడాల జాగర్త!' అన్నాడు నరసయ్య.

కీటుకేమిటో తెలీదుగానీ — ఈ విషయాలన్నీ, అప్పయ్యగారికి చేరిపోతూ వుండేవి. ఆయనొకరోజున వెయ్యి రూపాయల చిల్లర నోట్లు సంచిలో వేసుకొని స్వయంగా గూడేనికి వచ్చాడు. ఇళ్ళిల్లా తిరిగి, వెయ్యి రూపాయలూ పంచిపెట్టి మీసాలు దువ్వుకొంటూ వచ్చాడు. ఆ రాత్రే, నరసయ్యగారూ, ఆనందమూ కలిసి, గూడేనికి వచ్చారు. 'అమ్మోరి' గుడి దగ్గర నరసయ్యగారు చిన్న సభ కూడా చేశాడు.

'మీరు మొక్కలు కట్టిస్తామనుకొంటున్నాను. మంచినీళ్ళకు మీరు చాలా అవస్థ పడుతున్నారని ఆనందం చెప్పాడు. ఆనందం [illegible] నేను అడిగిన [illegible] సిద్ధంగా ఉన్నాను. [illegible] రెండు బావులు; తీయిస్తాను పదా! ఆనందం చెప్పినవాళ్ళకే మీరు వోట్లేయండి!'

అందరిచేత, అమ్మవారిమీద వొట్టు కూడా వేయించుకొన్నాడు నరసయ్య.

ఎన్నికలింకా మూడు రోజులున్నాయి. అప్పటికే.. అదనంగా కొంత మంది పోలీసులు, వాయుదుపాలెం వచ్చి, మునసబు ఇంట్లో బస చేశారు. అటు అప్పయ్యగారూ, ఇటు నరసయ్యగారు కూడా, వారికి 'విందులు' అందించారు.

గ్రామమంతా, చెప్పరాని ఉద్వేగంతో

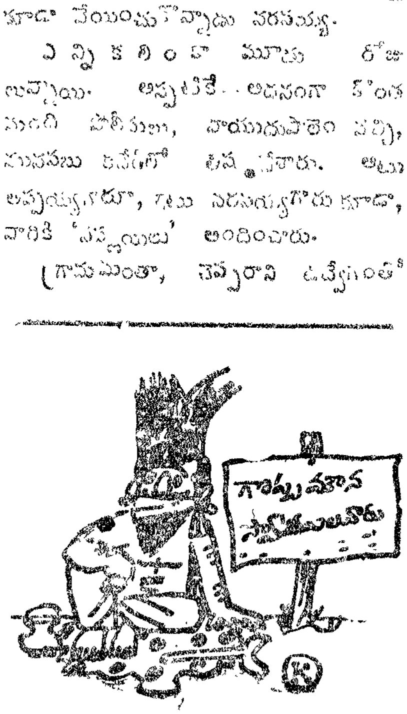

ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతున్నది. గ్రామపెద్దలిద్దరూ ఎదటివారిని, శత్రువులను చూసినట్లు అనుమానంగా చూడసాగారు. [illegible] ఏ అభ్యర్థికి విస్తున్నారో [illegible] నిశ్చితంగా లెక్కలు తేలిపోయాయి. ఇక తేలవలసిందల్లా గూడెంలోని వోట్లే! గూడెం ఎటువేపు మొగ్గితే, అటు గెలుపు ఖాయమవుతుంది!

రేపులేదు ఎల్లుండే [illegible] నరసయ్యగారు, [illegible] పట్టించి, గూడేనికి [illegible] పంపారు. [illegible] రూపాయలమూ కూడా పంపించారు.

ఆ మధ్యాహ్నమే అప్పయ్యగారు, రెండు బళ్ళనిండా బియ్యబ్బస్తాలూ, రెండు [illegible] మూటలు [illegible], గూడెంలోని [illegible] వచ్చారు.

గూడెంలోని వాళ్ళకేమీ పాలు పోవడం లేదు. ఆ [illegible] పోతున్నట్టయింది!

ఎన్నికల రోజున — తెల్లవారుతున్నప్పటినుంచే జనమంతా [illegible] వచ్చారు. [illegible] పోలింగ్ బూత్ దగ్గర, నరసయ్యగారూ, అప్పయ్యగారూ, వీరంగం [illegible] ఆనందం, గూడెం, గూడెం [illegible] నిలబెట్టి, [illegible] బూత్ లోకి పంపిస్తున్నాడు [illegible], అప్పయ్యగారి [illegible] నిలబడి వాళ్ళ [illegible] దగ్గరే [illegible] తీసుకొన్నారు...

— ఫలితాలు తెలిశాయి.

వెయ్యెందు వోట్ల [illegible], నరసయ్యగారి మనిషి ఓడిపోయాడు. ఈ [illegible] పంచాయితీలో, నరసయ్యగారిది [illegible] పోయింది. నేడో రేపో అప్పయ్యగారు గ్రామ సర్పంచ్ అయిపోతాడు.

అప్పయ్యగారి మనుషులు, ఆ రోజు సాయంత్రం, పెద్ద ఊరేగింపు [illegible]. ఊరేగింపు నరసయ్యగారి [illegible] ముందు ఆగి [illegible] మందుగుండు సామగ్రిలో [illegible] భాగం నరసయ్యగారింటి ముందే [illegible] చాలా పొద్దు పోయిన [illegible] ఊరేగింపు అక్కడ నుంచి కదల్లేదు.

అర్ధరాత్రిపూట అప్పయ్యగారు [illegible] వాముకు నిప్పంటుకొన్నది. గ్రామమంతా

ఒక్కసారిగా గుప్పుమన్నది. నిప్పుముట్టించి పారిపోతున్న ఆనందాన్ని పట్టుకొని, పోలీసుల కప్పగించారు నరసయ్యగారు.

సూర్యారావు కొంచెం ముందుకు జరిగి, ఆనందం కళ్లను వెదికాడు.

* * *

'భగవంతుడి ముఖం చూసి చెప్పు ఆనందం! నిజంగా నువ్వావని చెయ్యలేదా?'

ఆనందం, అమాంతంగా సూర్యారావు కాళ్లు పుచ్చుకొని బొబ్బుమని ఏడ్చాడు.

'లేదు బాబయ్యా! నేనే పాపం యెరగనండీ! ఓడిపోయిన కోపంతో నరసయ్య బాబుగారే, ఆరి వామికి అగ్గి ముట్టిచ్చారు బాబయ్యా! నేను కంటారా సూసినానండీ! నడిరేతిరికాడ — నరసయ్య బాబుగారు యాడికో పోతుంటే, అగా యిత్తం సేసుకొంటారేమోనని, యెనక మారే నేనూ పోయ్యాను బాబయ్యా! ఆరు అగ్గెట్టి, నామీదికి తోసేసినారండీ! సాచ్చికమంతా నా కెదురు సెప్పింది...దోసిళ్లతో డబ్బు మప్పిరను బాబో, డబ్బు మప్పిరను!'

జల తిరిగి తూలిపడబోయాడు సూర్యారావు. ఆనందాన్ని లేపి. కూచో బెట్టాడు. తనూ కళ్లు తుడుచుకొన్నాడు.

'జరిగిందంతా మర్చిపో ఆనందం... శుభ్రంగా మీ ఊరెళ్లు...ఈ గొడవల్లోకి దిగకు...మంచిపేరు తెచ్చుకో.' అన్నాడు. సూర్యారావు, తుంపులు తుంపులుగా!

'వొద్దు బాబయ్యా, వొద్దు' అంటూ, సూర్యారావును వాటేసుకొన్నాడు ఆనందం! 'ఆడ నేను బతకలేను బాబయ్యా! జైల్లో పెడితే, గోడలు పగలట్నాకి, సువ్వలు వొంచేసి పారిపోవొచ్చు. అక్కడుంటే బాబయ్యా — కనిపియ్యని గోడలు, సుట్టూరా ఉన్నయ్యి బాబయ్యా! అటిని దాట్టం, నా శాతకాదు బాబయ్యా! మీరేదన్నా కేసు పెట్టండి, దయ సూపిచ్చండి, నన్నిక్కడే పడుండనీయండి. ఇంత శాకిరీ సేస్కుంటూ బతుకుతా. నామీద — దొంగ కేసు పెట్టండి ...పారిపోతుంటే పట్టుకొన్నానని రాయండి బాబయ్యా! నన్నాగెళ్ళకండ!'

ఆనందం అగ్గలకెత్తిపోతున్నాడు!

నిప్పుముట్టించి, సుఖంగా తప్పుకొన్న తన బావను తలుచుకొని, సూర్యారావు హృదయం ఘోష పెట్టింది! ●

రొంప ఎలా వస్తుంది?

అన్ని జబ్బులకంటే సర్వసాధారణమైంది రొంప. అయితే యిదేమీ ప్రమాదమయింది కాదు. మనుష్యులకి, చింపాంజీలకి తప్ప యిక ఏ యితర జంతువులకి రొంప పట్టదు. అందుకనే తక్కిన జబ్బుల్లాగే దీన్ని గురించి ప్రయోగాలు చేయ్యడానికి ఎలుకలు, పంది కొక్కులు పనికిరావు. ఈ కారణాలవల్ల దీన్ని గురించి మన విజ్ఞానం ఎక్కువ ముందుకిసాగడంలేదు. దానికితోడు రొంపని గురించి అందరూ ఎంతో కొంత తెలిసినట్లే మాట్లాడుతారు. రొంప పట్టినప్పుడు చాలామంది అనేక కారణాలు చెప్పుకొస్తారు. వీటిల్లో చాలామటుకు మూఢ నమ్మకాలు, అపోహలమీద ఆధారపడి వుంటాయి.

యిటీవల శాస్త్రజ్ఞులు రొంపని గురించి పరిశోధనలు జరుపుతున్నారు. చింపాంజీలకంటే మనుష్యులే నయం కనుక ప్రయోగాలన్నీ మనుష్యులమీదే జరుపుతారు. దీనికోసం కొంతమంది వాలంటీర్లను పోగుచేస్తారు. తర్వాత రొంపపట్టినవాళ్ల ముక్కుల్ని ఉప్పు నీటితో కడిగి, ఆ కడిగిన నీటిని కొన్ని బొట్లు, మామూలు వాళ్ల ముక్కుల్లో వేస్తారు. రొంపని కలిగించే వైరస్ (సూక్ష్మజీవి) ఆ నీటితో పాటు ముక్కులో ప్రవేశించి రొంపపట్టిస్తుంది. ఈ విధంగా అనేకరకాల ప్రయోగాలు చెయ్యొచ్చు. వీటివల్ల అనేక క్రొత్త విషయాలు తెలుస్తున్నాయి.

మొగవారికన్నా ఆడవారికి రొంప ఎక్కువగా పడుతుంది. ఇది అంటువ్యాధి. కాని కొంతమందికి అంతతేలిగ్గా అంటుకోదు. ప్రయోగాలు జరిపిన వాలంటీర్లలో 50 శాతం మొండి ఘటాలని తేలింది. రొంపపట్టి తగ్గాక కొంత నిరోధకశక్తి కలుగుతుంది. కాని యిది ఆట్టేకాలం ఉండదు. కొద్దినెలల వ్యవధిలోనే రెండుమూడుసార్లు రొంప పట్టొచ్చు. వయస్సుతో నిమిత్తం లేదు. పిన్నలకీ, పెద్దలకీ రొంప ఒకే విధంగా పడుతుంది. అయితే చిన్నపిల్లలు రొంపని ఎక్కువగా వ్యాప్తి చేస్తారు. రొంప తొలి దశలో వున్నవారిదగ్గర నుంచి తేలిగ్గా యితరులకి అంటుకుంటుంది. కొంతమందికి పైకి రొంపలక్షణాలు లేక పోయినా వారి దగ్గర రొంపని కలిగించే శక్తి దాగి వుంటుంది. చన్నీటిలో తడిసినా, చలిగాలిలో తిరిగినా రొంప వస్తుందని ఒక నమ్మకం వుంది. కాని యిందులో ఏ మాత్రం నిజంలేదు. దానంతట అదే రొంపని కలిగించే శక్తి చలికి లేదు. వైరస్ వుంటేనేగాని రొంప రాదు.

రొంప ఎన్నాళ్లుంటుంది అంటే నిశ్చితంగా చెప్పడానికి వీల్లేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు రోజు గడవకపోతే తగ్గుతుంది. లేదా బాగా ఎక్కువయ్యాకగాని తగ్గకపోవచ్చు.

లోగడ చెప్పినట్లు రొంప, ఇన్‌ఫ్లూయంజా, మశూచికం వంటి జబ్బుల్లాగ, వైరస్‌వల్ల వస్తుంది. యిది బాక్టీరియాకన్నా కూడా చాలా చాలా చిన్నది. మామూలు మైక్రోస్కోపులో కనబడదు. ఎలక్ట్రాన్ మైక్రోస్కోపులో కొన్ని వేల రెట్లు మాగ్నిఫికేషన్‌లో చూస్తే కనబడుతుంది. రొంప వైరస్ సుమారు 60 మిల్లి మైక్రాన్‌లు వుంటుంది. (మిల్లి మైక్రాన్ అంటే మిల్లిమీటర్లో మిలియన్‌వంతు) ఇది చిన్నసైజు వైరస్‌లలో ఒకటి. చాలా మొండిఘటం. పెనిసిలిన్, స్ట్రెప్టోమైసిన్ వంటి మందులేవీ దీనిమీద పని చెయ్యవు. సున్నా డిగ్రీలు సెంటిగ్రేడ్ కింద 76° ఉష్ణోగ్రత దగ్గరున్నా (అంటే –76°) యిదేమీ చెక్కు చెదరదు. అప్పటికీ రొంప పట్టించే శక్తి దాని కుంటుంది.

ముక్కులోంచే కాకుండా, నోటి ముందు భాగాన్నించి వచ్చే ఉమ్మిలో కూడా రొంప వైరస్ వుంటుంది. మనం తుమ్మినప్పుడు వచ్చే ద్రవం చాలామటుకు నోట్లోంచివస్తుంది. యిదికూడా రొంపని వ్యాపింప చేస్తుంది.

రొంప ఎలా వచ్చిందో అలాగే దానంతట అదే తగ్గిపోతుంది. అందుకే రొంప మందులు బాగా అమ్ముడుపోతుంటాయి. నిజానికి యింతవరకు రొంపకి సరైన మందు లేదు. రొంప రాకుండా నివారించడం కూడా ప్రస్తుతం సాధ్యంకాదు. టీకాలు లాంటివి రొంపకి యింకా కనిపెట్టలేదు. అందుకే దీన్ని గురించి పరిశోధనలు జరుపుతున్న ప్రసిద్ధశాస్త్రవేత్త ఒకరు అన్నారు: "మందుపుచ్చుకోకుండావుంటే రొంప 7 రోజులుంటుంది. జాగ్రత్తగా మందు పుచ్చుకుంటే. వారంరోజుల్లో నయమవుతుంది!"

—డా॥ ఆర్. ఎల్. ఎన్. శాస్త్రి